CENNET VE CEHENNEMİN YOLU

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

«حُجِبَتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ، وَحُجِبَتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ»

Hadisin Türkçesi

Ebû Hureyre radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Cehennem, nefse hoş gelen şeylerle kuşatılmış; cennet ise, nefsin istemediği şeylerle çepeçevre sarılmıştır."[5]

Açıklamalar

Resûl–i Ekrem Efendimiz'in cevâmiü'l-kelim (kısa ve öz) nitelikli beyanlarından olan bu hadîs-i şerîf, nefse karşı verilecek mücâhedenin önemini ve neticesini çok özlü ve düşündürücü bir şekilde ortaya koy-

5 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 102 (Buhârî, Rikak 28; Müslim, Cennet 1. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Sünnet 22; Tirmizî, Cennet 21; Nesâî, Eymân 3)

EN GÜZEL ÖRNEK

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ :

« كَانَ خُلُقُ نَبِيِّ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَلْقُرْآنَ »

Hadisin Türkçesi

Âişe radıyallahu anhâ **"Nebiyy-i Muhterem sallallahu aleyhi ve sellem'in ahlâkı Kur'an'dı."** dedi.[20]

Açıklamalar

Hz. Âişe annemizin bu kısa ifadesi, uzun bir hadisten alınmıştır. Enes İbni Mâlik'in akrabası Sa'd, tâbiîn neslinden cihad aşkıyla dolu bir gençti. Hayatı boyunca Bizanslılara karşı savaşmak ve bir daha geri dönmemek arzusuyla önce karısından ayrılmaya karar verdi; sonra kalkıp Medine'ye geldi. Niyeti, oradaki arazisini satıp bir kısım parasıyla silah ve at satın almak, geri kalan parayı Allah yolunda harcamaktı. Bunu duyan bazı Müslümanlar ona bu düşüncenin yanlış olduğunu, savaşa gerektiğinde gidileceğini, nitekim kendisi gibi düşünerek karılarını boşamak isteyen altı kişiye Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in izin vermediğini söyleyince Sa'd bu niyetinden vazgeçti. Karısını büsbütün boşamadığı için ona geri döndü. Ama gönlündeki cihad aşkı hep taze kaldı. Daha sonra doğu taraflarına yapılan bir sefere katılarak İran'daki Mekrân'da, bazı rivayetlere göre Hindistan'daki Mükrân'da şehid oldu.

20 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1851 (Müslim, Müsâfirîn 139. Ayrıca bk. Nesâî, Kıyâmü'l-leyl 2)

GÜZEL AHLAK

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :
« مَا مِنْ شَيْءٍ أَثْقَلُ فِي مِيزَانِ الْمُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ.
وإِنَّ اللهَ يُبْغِضُ الْفَاحِشَ الْبَذِيَّ »

Hadisin Türkçesi

Ebü'd-Derdâ radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kıyamet gününde mümin kulun terazisinde, güzel ahlâktan daha ağır bir şey bulunmaz. Allah Teâlâ çirkin hareketler yapan, çirkin sözler söyleyen kimseden hoşlanmaz."[21]

Açıklamalar

Hadis-i şerif, amellerin değerlendirildiği kıyamet gününde, en makbul ibadetin güzel ahlâk olacağını belirtmektedir. Zira bütün ibadetlerin tek hedefi, insanı güzel ahlâk sahibi yapmaktır. Kıldığımız namazlar, tuttuğu-

21 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 627 (Tirmizî, Birr 61)

NAZİK OLMAK

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

« إِنَّ الرِّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ »

Hadisin Türkçesi

Hz. Âişe radıyallahu anhâ'dan rivayet edildiğine göre Peygamber aleyhisselâm şöyle buyurdu:

"Nerede kolaylık (naziklik ve yumuşaklık) varsa, orada güzellik vardır. Kolaylığın bulunmadığı her şey çirkindir." [22]

Açıklamalar

Bu hadîs-i şerîfte rıfkın değeri belirtilmektedir. Rıfk, söylenen sözde, yapılan işte, gösterilen davranış ve tutumda hep insanlara kolay geleni tercih etmek, onlara karşı nâzik ve yumuşak olmak demektir.

Peygamber Efendimiz, Allah Teâlâ'nın, kullarına hep kolaylık gösterdiğini söylemektedir. O'nun her şeyi kullarının işine yarayacak ve hayatı kendilerine kolaylaştıracak tarzda yaratması, öte yandan onlara yapmalarını emrettiği hayır ve ibadetleri de kolayca yapılabilecek tarzda emretmesi bunu göstermektedir. Bütün bunlar Cenâb-ı Hakk'ın kullarını çok sevdiğini ve onlar için hep kolay olanı tercih ettiğini ortaya koymaktadır.

Bir gün Peygamber Efendimiz'in yanına beş on yahudi gelmişti. Bunların sözcüleri, güyâ selâm vermiş olmak için, es-Selâmü aleyküm yani Allah'ın selâmı üzerinize olsun diyecek yerde, es-Sâmü aleyküm yani ölüm üzerinize olsun demişti. Henüz örtünme âyeti gelmediği için orada bulunan ve adamın selâm diye söylediği bedduayı farkeden Hz. Âişe son

22 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No:636 (Müslim, Birr 78. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 10)

CENNETİN ANAHTARI: CÖMERTLİK

عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« اِتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ »

Hadisin Türkçesi

Adî İbni Hâtim radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Yarım hurma vermek suretiyle de olsa kendinizi cehennem ateşinden koruyunuz. O kadarını da bulamayanlar, güzel bir sözle olsun kendilerini korusunlar." [24]

Açıklamalar

İnsanın en belirgin özelliğinin konuşmak olduğu bilinir. Duygularımızı, düşüncelerimizi ve isteklerimizi birbirimize en kolay ve en mükemmel şekilde anlatabilmemiz için Allah Teâlâ, atamız Âdem aleyhisselâm'a her şeyin adını ve dolayısıyla konuşmayı öğretmiştir. İlâhî armağanların en bü-

24 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No:694 (Buhârî, Edeb 34, Zekât 10, Rikak 49, 51, Tevhîd 36; Müslim, Zekât 66-70. Ayrıca bk. Tirmizî, Zühd 37, Kıyâmet 1; Nesâî, Zekât 63-64; İbni Mâce, Mukaddime 13, Zekât 28)

BİRBİRİMİZİ SEVMEK İMANIMIZI GÜÇLENDİRİR

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا ، أَوَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ: أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ »

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Siz, iman etmedikçe cennete giremezsiniz; birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız. Yaptığınız zaman birbirinizi seveceğiniz bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yayınız."[27]

Açıklamalar

Cennete sadece mümin olanların gireceği, Kur'an'ın bize öğrettiği en önemli itikâdî gerçeklerden biridir. Kur'an'dan öğrendiğimiz bir başka gerçek, Cenâb-ı Hakk'ın bu hususu peygamberleri vasıtasıyla bütün insanlara bildirmiş olmasıdır. Her peygamberin ümmeti içinde mümin olanlar vardır. Mümin denilince sadece Efendimiz Hz. Muhammed'in ümmetine mensup olanlar anlaşılmaz. Her toplumun içinde, o topluma gönderilen peygambere inanan insanlar olmuştur. Bunların her biri mümin diye adlandırılır.

Ancak Resûl-i Ekrem'in İslâm dinini tebliğinden sonra mümin kelimesi sadece Müslümanları ifade eder olmuştur. Çünkü yegâne hak din İslâm olup, bunun dışındaki dinlerin gerçek din ve Allah'ın hoşnut olduğu din kabul edilmeyeceği Kur'an'da açıkça beyan edilmiştir. Hz. Âdem aleyhi's-selâm'dan Resûl-i Ekrem Efendimiz'e kadar gelip geçmiş bütün peygamberler aynı ilâhî esasları ve itikâdî prensipleri tebliğ etmişlerdir. Cennet, kâfirlere haram kılınmıştır. "Cehennem halkı, cennet halkına: Suyunuzdan

27 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No:849 (Müslim, Îmân 93. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 131; Tirmizî, İsti'zân 1; İbni Mâce, Mukaddime 6, Edeb 11)

İLİM YOLCUSUNUN DEĞERİ

عَنْ مُعَاوِيَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفَقِّهْهُ فِي الدِّينِ »

Hadisin Türkçesi

Muâviye radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Allah, hakkında hayır dilediği kimseye din hususunda büyük bir anlayış verir."[33]

Açıklamalar

Hadiste geçen iki kelime özellikle dikkat çekicidir. Bunlardan birincisi "hayır" olup, ya bütün hayırları veya birçok hayrı kapsar. Cenâb-ı Hak kulları hakkında daima hayır ister; onlar hakkında şerri ve kötülüğü ise asla murad etmez; ancak halkeder, yaratır. Kula hayır ile şerri ayırdedecek akıl ve idraki de ihsan eder. Şerri ve kötülüğü aklı ve iradesiyle seçen kulun kendisidir.

33 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No:1379 (Buhârî, İlim 10, Humus 7, İ'tisâm 10; Müslim, İmâre 175, Zekât 98, 100. Ayrıca bk. Tirmizî, İlim 4; İbni Mâce, Mukaddime 17)

MÜSLÜMANIN DERDİ BİZİM DERDİMİZDİR

عَنْ وَاثِلَةَ بْنِ الْأَسْقَعِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

« لَا تُظْهِرِ الشَّمَاتَةَ لِأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللهُ وَيَبْتَلِيكَ »

Hadisin Türkçesi

Vâsile İbni'l-Eskâ radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kardeşinin uğradığı felâketi sevinçle karşılama! Allah onu rahmetiyle o felâketten kurtarır da seni derde uğratır." [38]

Açıklamalar

Düşmanın uğradığı felâkete sevinmeye şemâtet denir. Kişinin içinde duyduğu sevinci dışa vurması ise, şemâtetin ızhârıdır. İnsan tabiî olarak, kendisine düşmanlık eden veya kendisinin düşmanlık ettiği bir kimsenin herhangi bir sıkıntıya düşmesine içinden sevinebilir. Esasen böylesi bir se-

38 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No:1581 (Tirmizî, Kıyâmet 54)